

Szerkesztői jegyzet

Tolnai Ottó írja sokat idézett versében: „én is régóta gondolkodom már azon / jó lenne feltalálni / egy gyerekverskeltető gépet”. És valóban. Jó lenne, ha rendelkezésünkre állna egy *gyerekverskeltető gép*, amely utána tévedhetetlen esztétikai érzékkel ontaná a remekműveket. Pontos követné és kiszolgáltatná a pillanatnyi trendeket, a gyerekek, szülők, tanítók, pszichológusok és internetes kommentelők, kiadók, ítések igényeit. Pontos számításai, függvényei segítségével feleslegessé tenné az irodalomtudomány azon területét, amely folyton kísérletet tesz a gyermekirodalom (vagyis a gyermek- és ifjúsági irodalom) meghatározására. Hiszen ki merné biztos kézzel meghúzni a gyermekirodalom határait? Ki képes csalhatatlan érzékkel és tudással megragadni mélységét és kiterjedését? Mi csak egy dologban lehetünk bizonyosak ezzel kapcsolatban, mégpedig, hogy a gyermekirodalom elsősorban irodalom, így a gyermeklíra is elsősorban költészet kell, hogy legyen.

A *Híd* folyóirat jelen számának, amelyet nevezhetnénk akár *Gyermekhídnak* is – bár dimenziója ennél jóval tágabb – egyik célja olyan költők, írók bevonása, akik eddig a gyermekirodalom területén nem, vagy ritkán tettek látogatást. Úgy vélem, legfontosabb feladatunk jelenleg a friss, új hangok bátorítása, amelynek felelős kritikai magatartással is kell párosulnia. *Gyerekverskeltetőre* van szükségünk, fórumra, alkalomra és lehetőségre, hogy ráirányíthassuk a figyelmet e területre. Most néhány író, költő saját művén, egyéni aspektusain keresztül keresi a választ arra a kérdésre, hogy mi is fér bele abba a rejtélyes dobozba, amelyet gyermekirodalomnak nevezünk. A végeredmény pedig olyan, akár a gyermekkultúra egésze, nyitott és sokszólamú: hiszen számos olyan szöveg született, amelyet nem lehet hagyományos értelemben gyermek- vagy ifjúsági műnek tekinteni, és ez egy olyan határhelyzetet teremt, amelyben a szöveg egyszerre provokáció, ajánlat és útjelző is. Ezen szövegek tehát azt próbálják meg kitalálni, hogy mit is bír el a gyermekirodalom tematikájában, formájá-

ban és nyelvében. Hasonlóan funkcionálnak az erdélyi származású, jelenleg az Amerikai Egyesült Államokban élő Dezső Andrea illusztrációi is. A Csukás Istvánnal, Marék Veronikával és a Mesemúzeummal egyetemben Astrid Lindgren-émlékdíjra jelölt művész képviselge a folklór, a hiedelmek, az emlékek és az álmokképek elegye, egy sajátos univerzum, amely a nemiséget és a halált is kiemelt helyen kezeli.

Vajon szükséges-e külön kihangsúlyozni a fordítás jelentőségét? A már klasszikusnak számító Dušan Radović meséi mellé Igor Kolarov fragmentált, abszurd rövidprózája, valamint a *Szex kezdőknek* című könyvről (is) ismert Jasminka Petrović hétköznapi helyzeteket érzékenyen, kivételes éleslátással és humorral ábrázoló történetei kerültek. Mindhárom szerző emblematikus alakja a szerb gyermekirodalomnak, és bár más-más módon – más megítélés alá is esnek – az leszögezhető, hogy mindannyian jelentősen hozzájárultak annak gazdagításához.

A gyermekvers és -próza a befogadói korosztály életkori sajátosságai okán is szükségszerűen sok mediális kapcsolódási ponttal rendelkezik. Ezért is került a kritika mellett nagy hangsúly tematikus számunkban a mediális váltásokra és intermediális jelenségekre, amelyek fontos kérdéseket vetnek fel, akár a múzeum, a színház, az illusztráció vagy akár a zene felől kérdezzünk rá azokra.

HERÉDI Károly